

KUŞLAR VE GEÇMEYEN ŞEYLER ÜZERİNE

Seda Altundal

*"Kuşların kanat vuruşları geçmişi şimdiye
teyelliyor*

ya da

*Kuşlar geçmeyen şeylerin dallarına ko-
nup kalkıyor"*

Hâle Sert'in *Kuşlar ve Geçmeyen Şeyler* adlı son öykü kitabının giriş cümlesi biz meraklı okuyuculara kitabın içeriği hakkında önemli ipuçları veriyor. Zaman, hafıza ve varoluş arasında güçlü bir bağa dikkat çeken yazar; kuşlar ile hareketi, geçiciliği ve özgürlüğü simgelerken, geçmeyen şeyler ile de durağanlığı, hatıraların silinmezliğini ve geçmişin şimdiye sızan izlerini aktarıyor.

Hafızamızdan silinmeyen, üzerinden zaman geçmesine rağmen iz bırakan olaylar, anılar veya duygularımız gibi bir dalın üzerine konup kalkan kuşlar hayatın içinde bazen bir şarkıda bazen bir kokuda bazen bir seste kendini göstermektedir. Kuşlar her ne kadar gökyüzüne doğru uça da ayaklarında kondukları dalın izini taşırlar, tıpkı insanın yaşadığı deneyimlerin bir yere gitmeyip zihninde ve ruhunda varlığını sürdürmesi gibi. Geçmiş bazen bir gölge gibi insanın peşini bırakmaz, bazen de fark edilmeden şimdiki zamana karışır. Yazar tam da bu başlangıç ile şu sorgulamaya sebep olur: Geçmeyen şeyleri hayatımıza biz mi teyelliyoruz yoksa hayatın kendisi geçmişin içinde mi bize yol çiziyor?

Hâle Sert'in *Kuşlar ve Geçmeyen Şeyler* kitabı okuyucuyu kendisiyle hesaplaş-

maya çağıran metinlerden oluşuyor. Öykülerin merkezinde, yargılamaktan ziyade anlamaya, köşeye sıkıştırmaktan çok açmaya çalışan sorular var. Sert'in kurguladığı dünya, karakterlerinin iç çatışmaları ve hikâyelerin örüldüğü dokular, okuru kendisiyle yüzleşmeye davet ediyor. Öykülerin ana kişisi yaşadığı toplumdaki rolü, kimlik arayışı, statüsü ile hikâyelerin satır aralarında yeniden şekilleniyor.

Yazar, kelimeleri yalnızca bir anlatım aracı olarak kullanmıyor; onların saklı anlamlarını, derin yaralarını ve sessiz isyanlarını da hikâyeye katıyor. Öykülerde insanlar kadar doğa da anlatının bir parçası hâline geliyor. Ağaçlar, kuşlar, kaplumbağalar tıpkı insanlar gibi varoluşun sancısını taşıyor.

Kuşlar ve Geçmeyen Şeyler, okuyucusunu hikâyelerin akışı içinde sadece olay-

lara değil, kendi iç dünyasına da bakmaya davet eden bir kitap. Sert'in kaleminden dökülen bu öyküler, bittiğinde bile zihinde yankılanmaya devam eden, okurun içinde yeni sorular filizlendiren metinler sunuyor. Bu bağlamda klasik olay örgüsünden çok, karakterlerin iç dünyasını ve düşünsel yolculuklarını merkeze alan bir anlatım sunuyor. Öykülerde belirgin bir "sonuç" ya da net bir "mesaj" vermek yerine, okuru kendi iç muhasebesine yönlendiren bir yapı var. Kitapta insan, doğa ve toplum iç içe geçiyor. Öyküler yalnızca bireyin iç hesaplaşmalarına değil, toplumsal rolere, aidiyet duygusuna, hiyerarşik yapıya ve modern insanın sıkışmışlığına da dokunuyor. Yazar, kelimelerle âdeta bir duygu haritası çiziyor.

Sert'in bu anlatımı daha çok bir iç dünya tasviri sunduğundan, klasik öykü yapısını seven okurlar için metinler bazen tamamlanmamış ya da havada kalmış hissi yaratabiliyor. Fakat tam da bu nokta, kitabın en belirgin özelliği olarak hikâyeler okurun kendi zihninde tamamlaması gereken bir anlatıya dönüşüyor.

Kuşlar ve Geçmeyen Şeyler, sadece okunup geçilecek değil, üzerine düşünülecek, belki bir süre taşınacak bir kitap. Yazarın kelimelere yüklediği anlamlar, karakterlerin yaşadığı iç çatışmalar ve doğayla kurduğu bağ, okuru hikâyelerin ötesine geçmeye davet ediyor. Bu kitap okuyucusuna bir okuma deneyimi olmaktan çok, bir hissediş süreci sunuyor.

Kuşlar ve Geçmeyen Şeyler; bir serçenin yansımadaki kedi, kabuğuna gizlenen bir kaplumbağa, hüznüleri ve sevinçleriyle kelimelerin duygu dünyası, aynı anda doğan ancak hayatta bam-

başka kapılar ardında büyüyen çocuklar, kardeşler arasında yaşanan ama hiç geçmeyen yara izleri, binanın dış görünüşlerinin nasıl da içe yansıdığına ve tüm bu birbirinden bağımsız gibi görünen öykülerin nasıl da bir insanın hayatını anlattığına öykü öykü şahit tutulacağınız bir hayat kitabı.

Hâle Sert'in yazarlık kimliğine baktığımızda, onun edebiyat dünyasının yüzeydeki olaylardan çok, bireyin içsel çatışmalarına ve varoluşsal sorularına odaklandığını görüyoruz. Onun yazarlığında en dikkat çeken noktalardan biri, dilin sıradan bir anlatım aracı olarak değil, duygu ve düşünceyi katmanlaştıran bir yapı taşı olarak kullanılmasıdır. Kelimeleri seçerken titiz, anlatımında ölçülü ve şiirselliğe yakın bir üslubu benimser. Bu da onu, öyküleri hızla tüketilecek metinler olmaktan çıkarıp, okurun üzerine düşünmesi gereken metinlere dönüştürür.

Genel olarak Hâle Sert'in eserleri, insanı hem bireysel hem de toplumsal boyutlarıyla ele alan, derinlikli, sorgulayıcı ve okurla uzun süreli bir etkileşim kuran bir edebiyat anlayışını yansıtır. Onun metinlerini okurken, yalnızca hikâyelerin değil, yazarın dünyaya bakışının da izlerini sürmek mümkün.

Dil ve anlatım açısından esere bakıldığında; dil oldukça titiz ve incelikli bir işçilikle kurulurken kelimeler, yalnızca anlatıyı taşımakla kalmayıp aynı zamanda hikâyelerin ruhunu oluşturuyor. Üslup açısından Sert, modern öykü anlayışında olduğu gibi olay örgüsüne sıkı sıkıya bağlı olmayan, daha çok karakterlerin iç dünyasına ve onların sorgulamalarına odaklanan bir anlatım ortaya koyuyor. Bu durum, okura derinlikli bir okuma deneyimi sunuyor.

Ancak Sert'in zaman zaman fazlasıyla metaforik ve imgesel bir anlatıma başlaması da metni yorumlamayı zorlaştırıyor. Anlatım yönünden öyküleri değerlendirdiğimizde belirgin bir ritim duygusunun olduğu söylenebilir. Anlatıcıların bakış açıları çoğunlukla içe dönük, dolayısıyla okur hikâyelerin içine hızla çekilmek yerine, belli bir mesafeyele izleyici konumuna itilebiliyor.

Sonuç olarak *Kuşlar ve Geçmeyen Şeyler*, güçlü bir dil işçiliği ve derin bir sorgulama barındıran bir öykü kitabı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu da eseri, edebiyatta dil ve anlatım üzerine düşünen, metinleri yüzeysel bir okumayla geçiştirmek yerine derinlemesine analiz etmeyi seven okurlar için daha cezbedici bir hâle getiriyor.